

207479

13 DEC 1924

Maior VIRGIL ARIFEANU

RĂZBOIUL NOSTRU ÎNTRU ÎMPOTRIVA UNGURILOR

1918 - 1920

Publicarea permisă de corpul II Armată cu No. 9508 din 30 Septembrie 1924

Armatele române desrobesc Ardealul și sunt primite de populație cu flori

PREȚUL 10 LEI

E. O.

Maior VIRGIL ARIFEANU
LICENȚIAT ÎN DREPT
CONSILIUL DE RĂZBOI CORP. II A.

RĂȘBOIUL NOSTRU CONTRA UNGURILOR

1918 — 1920

Publicarea permisă de Corpul II Armată

cu No. 9508 din 30 Sept. 1924
BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj-Napoca

RBCFG201702322

Bibl. Univ. Cluj.
Nr. 194 1925
BUCUREȘTI

INSTITUT DE ARTE GRAFICE «EMINESCU» S. A.

Str. Parlamentului, No. 2

1924

207479

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MOTTO : *Trăim întru memoria
celor morți pentru patrie și feri-
cirea celor ce vor veni.*

AUTORUL

Soldați Români !

In sfârșit ați ajuns și la Szolnóc unde ați pecetluit pentru vecie gloria și vitejia voastră. Dela Nistru până la Tisa, în lung și lat, pas cu pas ați curățit această grădină, iubita țara noastră, de spini și cui străin. In loc de jale ați sămănat bucurie, în loc de spini, flori și civilizație. Duceți-vă mândrii și voioși la casele voastre, semănați și îngrijiți ogoarele voastre, pământ ce ați căpătat prin voința M. S. Regelui și Guvernului, pământ stropit cu sânge de viteji.

Nu uitați că dușmanul privește prin gratiile hotelor lăntuite de voi și de cei morți. Nu uitați că parte din vecini ne-au fost și ne vor fi dușmani. Nu uitați că cea mai mică slăbiciune a noastră din năuntru, va fi bucuria dușmanilor din afară, iar tăria noastră sufletească, groaza inamicilor noștri.

Tăria noastră din năuntru se sprijină pe munca voastră cinstită și plină de unire.

Soldați Români !

Nu uitați pe cei 800 mii frați ce pentru țară zac în morminte. Fiți demni de memoria și sacrificiul vieții lor. Astfel veți fi binecuvântați în veacul veacurilor

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Războiul nostru contra Ungurilor

1918 — 1920

Idei sumare. — Campania în Ardeal

În Iulie și August 1917 am avut izbânda dela Marăști-Mărășești, zile de glorie, întrupare de nădejdie pentru poporul și ostașul român, deschizându-se pagini de mândrie națională în istoria popoarelor. Noi griji vin pe capul nostru. Imprejurările generale de război ne obligă a încheia pacea dela București, cu Dobrogea luată de Bulgari și munții noștri, falnici vulturi, de austro-germani. Ideal risipit, sacrificii zadarnice, țara știrbită, amărăciune multă.

Ingrămădiți la colțul Moldovei, alte suferințe pe capul nostru.

Aliații noștri Ruși, armata puternică de eri, camarada noastră de luptă și de ajutor, devenită azi bande de Bolșevici, pradă totul dela munți și pânăla Nistru; aveam acum dușman în Țară, mai periculos decât cel după front. Frații basarabeni ne cheamă să-i scăpăm de urgență, de care noi înșine nu puteam scăpa în propria noastră Moldovă. Totuși, bravii noștri ostași trec în Basarabia și curăță totul de hoarde barbare; dar alte neajunsuri se ivesc căci tifosul exantematic seceră familii întregi, nevinovate și soldați patrioți. Toate nenorocirile pe care le cunoaște istoria celor mai crâncene războaie, s'au năpustit pe capul nostru. Aceasta era starea de lucru la începerea războiului contra Ungurilor. Nu ne mai rămăsese decât credința în Dumnezeu și'n gloria strămoșească.

Faptele de mai târziu ne-au dovedit că deși în războaie mari sunt clipe nenorocite și disperate pentru popoare, dar

ele sunt trecătoare, atunci când dragostea de neam și de țară covârșesc orice alt sentiment. Noi nu aveam decât un suflet oțelit prin suferințe moștenite din trecutul glorios al strămoșilor noștri în luptele vremurilor și cimentat prin suferințele celor 14 luni de război. Valul întunecat al orizontului se ridică încet. În față se zăresc speranțe noi, zile frumoase apar la orizont. Germanii siliți de aliații noștri își mută zăpăciți trupele de pe un front pe altul, pentru că nu se mai puteau opune cu succes presiunii armatelor aliate.

La 15 Septembrie 1918 frontul bulgar este rupt, Francezii ajung la Dunăre. *Fluviu măreț! Valurile tale mândre ce de veacuri poartă oglinda suferințelor noastre, astăzi, triumfător și satisfăcut, condu-ne mai departe, în zarea timpurilor, nădejdia poporului Român!*

Cu situația politică internațională stăm rău. Pacea dela București ne silește să demobilizăm milițienii, n'avem decât patru contingente sub arme. În Moldova frecături cu rușii, Muntenia ocupată de germani, Dobrogea stăpânită de Bulgari iar Ungurii cari rezistau în Ardeal, nu se îndurau de această bogată provincie. Inamicul avusese grijă, ca tot prin pacea de mai sus să ne reție caii pentru transporturi, condiție principală în dislocarea trupelor. Avem Divizia 7 și 8 în Moldova și divizia 1 și 2 Cavaleria în Basarabia, cu efective complete, iar Divizia 9 și 10 cu efective reduse.

Din înălțimile Moldovei ne uitam cu jale la jaful sutelor de vagoane cu hrană ce ne erau hrăpite de Germani pentru familiile lor; pe de altă parte ne sfâșia inima svârcolirile Dobrogei sub administrația Bulgară.

Pentru un moment nu puteam face nimic. Eram ca omul ce vede de pe malul unei mări furtunoase, groaznica priveliște a unei bărci ce se scufundă. Dar în sufletul nostru ne-a rămas nestinsă flacăra speranței. Cuvintele înțelepte ale religiei creștine «De ați avea în voi credință cât un *grăunte de muștar*, ați spune *munților*: urniți-Vă din loc, și ei se vor urni», să le propovăduim pe veșnicie în creșterea generațiilor viitoare, căci această convingere aduce tăria de luptă între oameni și națiuni.

În această situație M. S. Regele cu înalt patriotism și spirit de sacrificiu, unic în analele războaielor, M. S. Regina cu zilele de veghe pentru toți, ce a atras admirația chiar a inamicului; guvernul patriotic și competente, în nenumărate ședințe, a hotărât o nouă orânduire, nouă *elan*, nouă *sforțare*.

Inceputul războiului în Ardeal

Din Octombrie 1918, după înfrângerea pe fronturi, armata austro-ungară se transformă în hoarde bolșevice ca și în Rusia, prădând sate și orașe de Români în Ardeal.

Odată cu această transformare, naționalitățile din Austro-Ungaria ca Cehi, Bohemi Români, Ruteni încep a se gândi la independența lor națională; nu mai voiau să fie decât popoare independente.

Cu această ocazie ne facem o datorie a arăta prevederea noastră din 1914, înainte de începerea războiului mondial, că în lucrarea «Pentru Armata și Neamul românesc» de Locotenent Gh. și Virgil Arifeanu, la pagina 9, se află următorul pasaj: «Statele teritoriale de azi, nu pot avea nici o garanție în durabilitate și ceasul din urmă le bate în fe-reastră. Austria care încătușează aspirațiunile de libertate ale popoarelor ce compun vastul său imperiu, al cărui guvern poreclit constituțional, strivește și oprește acest nobil și mare sentiment, va fi victima exploziei lui. Sufărința nu poate fi de multă durată și izbucnirea va fi cu atât mai puternică, cu cât presiunea a fost sau va fi mai mare».

«Tendința omenirii de a se forma în state bazate pe voința indivizilor caracterizați prin aceeași limbă, aceeași credință, aceleași obiceiuri și aceleași aspirații, este vădită și mai curând sau mai târziu procesul de transformare al tuturor statelor va sfârși prin sentința afirmării lor, pe baza naționalităților.»

La Budapesta guvernul Károly încuraja hoardele bolșevice prin sămsari de propagandă, plătiți. Dar poporul român din ținuturile românești nu mai putea suferi această infamie ungurească.

Conștiinți și de năzuințele naționale, la 18. Noembrie 1918, adunarea dela Alba-Iulia cu români adunați din Crișana, Temișana, Maramureș și Ardeal, a cerut unirea pentru veci cu patria mamă.

În hotărârea adunării naționale se găsesc și următoarele rânduri:

1) Adunarea națională a tuturilor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia, în ziua de 18 Noembrie (1 Decembrie) 1918, decretează unirea acelor români și a tuturilor teritoriilor locuite de ei cu România.

Un cuib de mitraliere românești, secătuește neconținut hordele maghiare,
îngrozite de bravura soldatului nostru.

«Adunarea națională proclamă în deosebit dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.

«Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române. La 28 Octombrie 1918, deci cu puțin timp înainte de proclamarea dela Alba-Iulia, M. S. Regele adresa următoarea proclamație:

Români!

«Când la 14 August 1916 V-am chemat la luptă pentru desrobirea fraților voștri, am avut credința nestrămutată că dreptatea cauzei noastre va birui și că izbânda va fi de partea puternicilor noștri aliați de care ne legăm soarta. Deși neînvinse și însuflețite de cel mai bărbătesc avânt, armatele noastre înconjurate de vrăjmași din toate părțile prin prăbușirea Rusiei au fost silite iarna trecută să întrerupă lupta, pe care aliații noștri au urmat-o cu atâta hotărâre și cu atâta glorie.

Azi fiindu-ne iarăși cu puțință să unim oștirile noastre cu cele ale aliaților, suntem dator să reintrăm în luptă alături de ei, pentru că tot împreună cu ei să mergem la biruința definitivă, care ne va aduce roadele întregi ale jertfelor și ale vieții noastre.

Români!

Suferințele neamului românesc atât de greu încercat în cursul veacurilor sunt pe sfârșite. În clipa în care aliații trec Dunărea și ne putem găsi lângă ei ca să izgonim pe inamicul care de 2 ani încalcă și jefuiește pământul strămoșesc, sunt încredințat că veți răspunde chemării mele cu aceiași dragoste de țară și că România va vedea împlinindu-se visul de veacuri al neamului nostru: Unirea tuturilor Românilor. Liberi și uniți, o viață sănătoasă se asigură întreg poporului român. Copiii copiilor voștri vor binecuvânta străduințele voastre și vor slăvi pe cei ce s'au jertfit pentru idealul neamului.

Cu Dumnezeu înainte!

FERDINAND

Inceputul operațiilor române.

Trupele noastre intră în Ardeal în primele zile din Noembrie. Divizia VII. (Avantgarda) comandată de General Moșoiu Traian pune stăpânire pe bazinul Mureșului superior.

La intrarea trupelor în Ardeal Generalul Moșoiu dă următoarea proclamație:

Români!

De când pe malul Căpușului voevodul Gelu muri moarte de viteaz, în potrivindu-se îndărătnic cotropitorului barbar, stăpânirea străină s'a așezat în mândrul Ardeal.

Sunt 1000 de ani de atunci și în tot acest timp o singură dată lanțurile au fost sfărâmate de către cel mai mare dintre visătorii neamului nostru.

Dar Mihai Viteazul a căzut răpus mișelește și visul lui s'a spulberat.

Iarăși veacuri de robie amară, care v'au înfrânt, însă sufletele vi le-au oțelit.

Clipa visată de toți, prevestită de glasul atâtor profeți, sfințită de sângele atâtor martiri luptători ai idealului, a sosit acum.

Lanțurile cad pentru totdeauna.

Armata română pășește încrezătoare în Ardealul frățesc.

Pășesc încrezători dorobanții și în fruntea lor Mihai se îndreaptă spre pământul visat, spre pământul unde mișelia străinilor i-a curmat minunata viață.

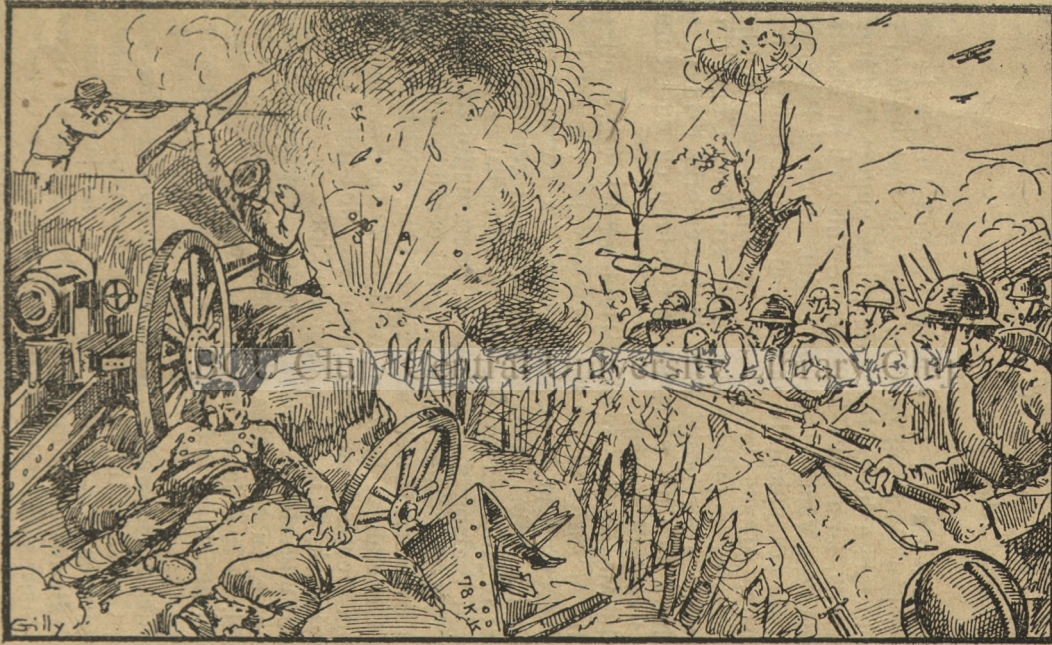
La sărbătoarea biruinței, a împlinirii destinelor, grăbesc marile umbre, care au crezut în acest ideal și au perit pentru el. Sosesc Horia, Cloșca și Crișan și Iancu vine cu mândrii săi moși.

Sub privegherea lor sufletele să se contopească într'unul, în marea sărbătoare a unirei celei vecinice.

Români!

Cu noi aducem libertatea, iar dreptatea este scrisă pe steagurile noastre.

Din ordinul M. S. Regelui Ferdinand I, a celui mai viteaz și mai înțelept dintre regi, trecem hotarele nedrepte care ne-au despărțit zece veacuri. Ștergând amintirea timpurilor

Vânătorii români, în vijeliosul lor elan, cuceresc pozițiile ungarilor
cari sunt înfrânți pe toată linia.

de durere, vă întindem mâna de frate spre a întări legătura, care de acum nu trebuie să se desfacă și nu se va mai desface.

Comandantul diviziei VII.

General Moșoiu

Odată cu Divizia VII intră pe la Palanca Divizia I-a vânători și stăpânește Oltul superior. Ambele înaintează și în a doua jumătate a lunii Noembrie prima ajunge la Târgu-Mureș, Bistrița, iar a doua la Brașov, Sighișoara. În Decembrie Divizia 2-a Vânători ocupă Sibiul, Deva și Petroșani și astfel toate comunicațiile din Ardeal erau în puterea trupelor noastre. Armata ungară se afla împrejurul Clujului, de unde teroriza populația și trupele române. Ungurii se retrag din fața a lor noștri și la 11 Decembrie 1918 st. n. Românii intră în Cluj, unde au fost primiți cu mult entuziasm de locuitorii români.

Generalul Moșoiu Traian, erou al luptelor dela Olt, și munții Vrancei, fiu al Ardealului, născut, crescut pe pământul ardelen, bine cunoscut în aceste ținuturi, i-a comanda acestor trei Divizii. Până la săvârșirea isbândeii generale, noul comandant organizează trupele din Transilvania, ce mai târziu ajung la Budapesta și înfăptuesc opera națională, luând în acelaș timp măsuri strategice și tactice cerute de situațiune.

La 15 Decembrie sosește în regiunea Cluj, Divizia 6-a sub comanda Generalului Holban. Astfel la 29 Decembrie 1918 Divizia 6-a ocupă linia Târgu-Mureș. Alba-Iulia, Cluj, o nouă trupă ce intră în arena operațiunilor.

Deoarece ungurii nu încetau să terorizeze populația sateelor neocupate, cu aprobarea aliaților, frontul nostru se lărgeste astfel, că la 9 Ianuarie 1919 st. v. Divizia 2-a Vânători se afla pe Mureș, inf. a 6-a pe Crișul repede și a 7-a pe Someș.

Cu învoirea Generalilor francezi François d'Esperey și Berthelot, Comandantul trupelor din Transilvania i a măsuri pentru ocuparea localităților Dej și Cluj, iar la 1 Ianuarie, Generalul Berthelot ordonă, ca trupele române să ocupe Sighetul Marmăției, Baia Mare și Zalău. Deși Generalul Berthelot recomandă de a nu se ocupa decât 10 km. V. de Cluj, totuși General Moșoiu respinge trupele până la V. de Huedin, 70 km. V. de Cluj și ocupă munții Carpați occi-

dentali până la Zam pe Mureș. General Moșoiu i-a inițiativa de a desființa garda națională cu toată opoziția *factorilor* administrativi din Ardeal, întrucât ele constituiau un mare pericol pentru siguranța țării și armatei.

Până la ocuparea acestor puncte, ai noștri erau deseori atacați de unguri. Această nouă zonă de ocupație a fost stabilită tot de aliați. Atacurile ungurești se continue și frontul fiind prea întins are nevoie de alte trupe. Faptul era *imperios* cerut și de bolșevizarea gărzilor naționale, pe cari nu se mai putea conta. Comandantul trupelor General Moșoiu, are *multă neliniște* din cauza acestor *elemente* bolșevice, i-a măsuri să nu se întindă mai departe această otravă și prin desființarea lor și a gărzilor săsești obține alte trupe. *Paralel* cu organizarea trupelor în Transilvania în țară se continuă opera de înzestrare a trupelor cu tot ceea ce trebuie pentru noul război. În curând intră în Ardeal Brigada 2 Roșiori, apoi regimentele 2 și 7 Roșiori, în Martie. Brigada 3 Roșiori, cari formează Divizia 2-a Cavalerie.

Se aduse artilerie de toate *calibrele*. În Februarie, din Regimentele Ardelene se formează Divizia 16 și 18.

În Decembrie avem doar 4 divizii, iar în Februarie 3 Brigăzi roșiori, artilerie grea și specialități etc.

Forțele maghiare se ridicau la 70.000 oameni cu 137 tunuri, 5 trenuri blindate. Ungurii ca și noi, amânau ofensiva până la mobilizarea și pregătirea completă a trupelor cari erau pregătite în Ungaria cu ajutorul bolșevicilor ruși.

Inceperea ostilităților armatei române

După pregătirea armatei de Transilvania în mod minuțios, în ziua de 16 Aprilie 1919 s'a primit ordin dela M. C. G. că armata română să ia ofensiva peste linia de *demarcație*. În acest scop generalul Mărdărescu a fost numit comandant al trupelor din Transilvania, iar generalului Moșoiu i s'a încredințat comanda Grupului de Nord. *Misiunea* Grupului de Nord era ca să atace pe un front larg forțele maghiare, de pe linia de *demarcație*, dela granița polonă până la munții apuseni. Se *intenționa* că prin coloane *mixte* puternice să se atace inamicul pe întreg frontul spre a *masca* intențiunea Comandantului român și a pune pe inamic în imposibilitatea de a opera cu forțe superioare.

În acest scop s'au format o coloană dela N. Gl. Olteanu

Luptele de stradă în Ungaria (1919)

care să opereze pe Tisa, Hust, Craia, Csap, Muncaci, Ungvar. O coloană pe valea Someșului cu misiunea să ocupe Satu-Mare. O coloană pe valea Crasnei cu misiunea a ocupa Satu-Mare. O coloană pe valea Beetului să ocupe Debrețin. O alta pe valea Crișului să ocupe Oradea Mare. Toate aceste coloane aveau ordin că după atingerea obiectivelor de mai sus să înainteze spre malul stâng al Tisei.

S'a ocupat rând pe rând Satu Mare, Careii Mari, Oradea Mare și Csap. Ofensiva română continuă cu energie, astfel că trupele române au ajuns la Tisa în ziua de 26 Aprilie 1919, după ce au făcut prizonieră o întreagă divizie de Secui. Deoarece la Tokay trupele maghiare amenințau în continuu trupele noastre de pe stânga Tisei, general Moșoiu, din proprie *inițiativă*, înaintează până la 30 km. V. de Tisa și se stabilește pe malul drept Szerencs.

Bătălia din munții apuseni.—Cum au început operațiile

Ungurii atacă. La 15/16 Aprilie noaptea Ungurii ne atacă la Nagy Sikarlo (Valea Someșului) resping forțele noastre dar ele repede vin pe poziție.

Alt atac în sectorul Diviziei 6-a Ciucea dar sunt respinși. Atunci ai noștri trec la contra atac în dimineața de 16 Aprilie. Divizia 7-a (General Niculcea) înaintează în trei coloane formând grupul de N.

Coloana de Nord respinge inamicul și ajunge seara la Hadad Nadasd.

Coloana din centru ajunge respingând inamicul la Haraclău, iar cea de sud ocupă satul Recse.

Divizia 6-a pornește tot din 3 coloane.

Coloana de N. ocupă Bogdanhaza și Bojan, cea din centru ajunge la dealul Secătura (sud de Ciucea), cea de sud ajunge la 25 km. sud de Ciucea și ocupă satul Nagy Sikarlo.

Divizia 2-a vânători în 2 coloane înaintează pe Crișul alb și alta spre Boncești Butin. Aci ungurii (Valea Crișului) se retrag lăsând arme prizonieri.

Divizia 7-a în ziua de 19 Aprilie ajunge pe linia Careii Mari și face legătură cu Divizia de Cavalerie ce opera pe valea Someșului.

Divizia 6-a în această zi ajunge până la localitatea Margitte. Divizia 7-a înaintează cu coloana de N. la Hadad și coloana sudică la Samilló. Inamicul se retrage.

Armata noastră având această vale curătită de dușman se îndreptată spre Tisa și Someș. Astfel la 18 Aprilie Divizia 7-a ajunge la linia Tușnad Akoș, de aci se îndreaptă spre Carei Mari. Alte detașamente sunt la 30 km. de Oradea Mare. La 20 Aprilie Generalul Holban intră în Oradea Mare, iar Divizia 7-a ia în stăpânire nodul de comunicație principal. Ungurii se retrag sub presiunea trupelor noastre. Ei însă nu uitau de a se reface în regiunea Debrețin-Bekcsaba, dar ei trebuiau atacați înainte de a se putea întări și de aceia trupele noastre nu le dă răgaz și Divizia 7-a ocupă Debreținul la 23 Aprilie. În regiunea aceasta (Mateszalka) o divizie de Secui se gândește la predate. Deși Ministrul de război ungar Pogon îi încuraja personal, totuși vitejia trupelor noastre și dibăcia comandamentului silește să se predea cu 10.000 oameni și materialul de război. Trufia urmașilor lui Arpad era pentru totdeauna îngenuchiată iar soldatul nostru mai scrie și acum pagini de glorie. Bravele noastre trupe așteptau alte zile de neodihnă și luptă, căci restul de unguri nu s'astâmpără și încep a se concentra spre Körösmező-Tisa superioară, având ținta de a-și da mâna cu bolșevici ruși, sperând astfel în' ajutoare. Comandamentul trupelor din Transilvania simte intențiunea inamică și procedează în consecință. Se încep lupte serioase spre Bekescsaba spre a tăia retragerea inamicului spre Solnok și Seghedin. La Solnok ungurii fac rezistență mare, fac cap de pod pentru protejarea ultimelor resturi în retragere. Comanda română avea intențiunea de a pune mâna pe inamic înainte ca acesta să-și ocupe punctul de trecere Tisa-Fürdő și de a opri pe inamic să neliniștească trupele noastre ce luptau spre Solnok.

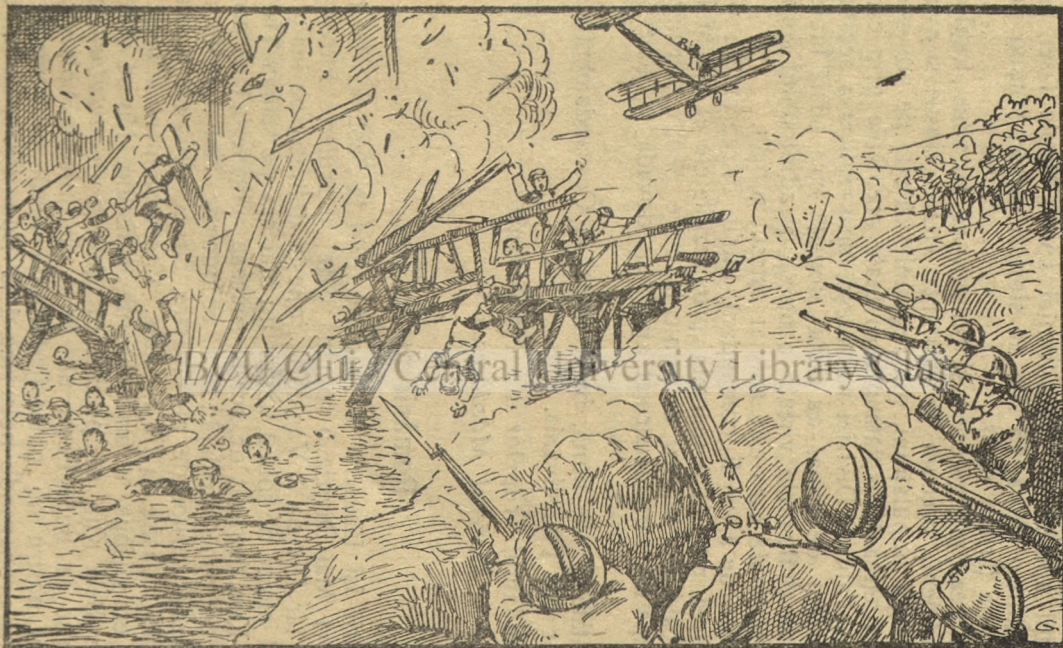
La 30 Aprilie Divizia I. Vânători ocupă Hodmezövasarhely, Divizia 6-a Török, Divizia 2 Mezö Tur.

La Solnok ungurii aruncă un pod, artileria Divizia 2 îl distruge. Asemenea în sectorul Diviziei I Vânători inamicul voind a trece Tisa este respins — trupele noastre au curățit teritoarele române de unguri.

La 1 Mai ai noștri sunt pe Tisa. În murmurul ei trupele noastre ascultă cu evlavie *refrenul* suferințelor înăbușite ale fraților subjugați de secole.

Pentru vitejia soldaților comandamentul Trupelor din Transilvania, dă ordinul de zi No. 25 din 2 Mai 1919.

«Bravi ostași ai Comandamentului Trupelor din Transilvania.

Soldații români cu mitraliera, ajutați de artilerie, aruncă în aer un pod de peste Tisa, nimicind un regiment unghuresc.

«Mânați de strigătul de durere ai fraților noștri ardeleni, cari erau subjugați și batjocuriți luni de zile de trupele și bandele ungurești, v'ați revărsat cu un avânt fără seamăn din munții apuseni ai Transilvaniei spre Câmpia Tisei, pe care ați atins-o după 15 zile de sforțări uriașe, gonind pe protivnic pe țărnul opus.

«Mântuirea, mângâierea și liniștea ce ați adus fraților noștri ardeleni, precum și siguranța vieței, cinstei și avutului întregii populațiuni, din regiunile călcate de voi este cea mai prețioasă răsplată pentru toate greutatețile prin cari ați trecut. Falnicii Diviziei românești, prin realizarea acestui strălucit fapt de armă, au făcut dovadă încă odată lumii întregi, de strălucitele virtuți ostășești și admirabilul spirit de disciplină de care este animat ostașul român.

«Mândru de a vă fi comandant într'o întreprindere pe cât de grea pe atât e marcată prin rezultatele ei, Vă mulțumesc călduros tuturor dela mic la mare pentru stăruința și bărbăția de care necurmat ați făcut dovadă și încheind Vă zic:

«Sănătate și voe bună, bravi ostași ai Comandamentului Trupelor din Transilvania.

Comandantul Trupelor din Transilvania :

General Mărdărescu

Românii peste Tisa

Ungurii își făcuseră un cap de pod la Szolnoc, dar în ziua de 1 Mai Divizia 6 română bate cu artilerie întreaga poziție, iar Divizia 2 Vânători gonește definitiv pe inamic, și astfel picior de soldat ungar nu mai era pe stânga Tisei.

Bela Kun disperat de aceste succese românești, face propuneri de pace, declarând că recunoaște fără condițiuni *aspirațiunile* teritoriale ale noastre, cu condiția ca imediat ostilitățile noastre să fie încetate. Comandamentul militar român era dispus numai pentru armistițiul. Nu se putea trata cu Bela Kun ce prezida un guvern de *aventură*, ce constituise la Buda-Pesta un focar de infecție bolșevică. Succesul nostru nu putea fi definitiv decât prin stărpirea și acestei propagande bolșevice dela Buda-Pesta, ce tindea să otrăvească sufletele întregii Europe. De aci înainte, noi lucrăm pentru civilizația și liniștea Europei, fapt ce nu se

putea îndeplini decât prin ocuparea Budapestei. Românii își *consolidează* acoperirea pe Tisa cu frontul pe 3 sectoare. Generalul Olteanu are sectorul Maramureș până la Someș pe Tisa, de aci la Abad Salok Divizia 16 Ardeleană. Rezerva Diviziei 2 Vânători la Debrețin. Dela Abad Szolok până la intrarea Mureșului pe Tisa, Grupul de Sud cu general Holban cu Divizia 18 Ardeleană, iar Divizia 1 rezervă. Rezerva generală Divizia 2 Cavalerie și Divizia 6-a la Oradea Mare și Salonta Mare.

Flancurile asigurate de cehoslovaci în regiunea Muncaci și înspre Banat de Franco-Sârbi.

În acest timp Bela Kun cu groază își vedea guvernul în pericol și teritoriul îmbucătățit. *La început*, să înțelege că nu era vorba numai de *revendicări* naționale acum din partea noastră, ci hotărârea noastră și a aliaților de a distruge bolșevismul. În această situație Bela Kun se gândește a face legături cu bolșevicii ruși isbind trupele cehoslovace ce-i stăteau în cale. De a mai ataca trupele române nu mai era vorba, — Se convinsese de vitejia ostașului nostru. — Astfel atacă pe ceho-slovaci cu 40 batalioane și multă artilerie, comandant fiind Böhmi, ministru de război; ceho-slovacii sunt învinși și cer ajutor trupelor noastre, timp în care ungurii ocupă (20 Mai) Miscolț.

Trupele române trec un detașament pe dreapta Tisei și resping pe Unguri, Ceho-slovacii sunt învinși din nou, iar ai noștrii cari le venise în ajutor, pierzând legătura cu ei, revin la vechile poziții, luând măsuri contra surprinderii a unor noi atacuri maghiare.

În acest timp ucrainenii din Galiția devin periculoși în aripa armatei noastre, dar intrarea Diviziei 8-a în Bucovina, leagă pe români de armata polonă.

Bela Kun, față de succesul obținut, prinde curaj. Aliații impresionați și neștiind adevărul invită pe români să intre în tratative cu ungurii. Dar succesul acestora era contra slovacilor, nu contra noastră, n'aveam nici un motiv să negociem o situație câștigată prin armă. Anarhia din Ungaria nu se datora nouă, ci bolșevismului întronat de guvernul maghiar, fapt pentru care guvernul român nu răspunde la invitația aliaților de a ne retrage trupele pe linia frontierei hotărâtă de conferință. Ocuparea Tisei era linie strategică ce nu putea asigura rezistența contra incursiunilor maghiare.

În timpul acestor negocieri cu aliații pentru a ne retrage trupele, Ungurii se organizează pentru noi lupte.

La această dată Banatul este ocupat de sârbi a căror purtare față de români lasă de dorit. Românii protestează și se ajunge la hotărîrea ca Banatul să fie împărțit între noi și sârbi, trupele franceze să ocupe partea convenită nouă, care puțin în urmă, luna Iulie, este ocupată de ai noștri.

Când toată atențiunea era îndreptată spre Ungaria, în luptele naționale, apar din nou bolșevicii la Nistru, fac incursiuni în Basarabia între Atac și Hotin, omoară pe Generalul Poetaș, dar și de data aceasta au primit lecția meritată, dela viteaza noastră ostășime, straja dela Nistru. O expediție de trupe franceze și grece care înaintaseră până la Odesa nu reușește a învinge pe bolșevici și este nevoită să se retragă pe la sudul Basarabiei. Românii însă distrug podul dela Nistru și continuă mai departe paza contra oricărei *incursiuni* a bolșevicilor în Basarabia.

Cicerin ne invită să părăsim Basarabia, aeroplane cu manifeste revoluționare au trecut în văzduhul național, dar în zadar, pământul desrobît a rămas al nostru pe veci. Încă odată vedem tirania ce ne-o poartă cei ce ne învecinesc.

Dar cu ungurii n'am isprăvit, ei ne pregătesc marea bătălie dela Tisa, 20-26 Iulie.

Bătălia dela Tisa

Dacă cercetăm istoria, începând dela Mihai Viteazul, vedem că românii n'au mai purtat altă bătălie pe câmp deschis decât bătălia dela Tisa. Prin succesul repurtat românii au ocupat capitala Ungariei, fapt important în războiul mondial, unde nici o altă armată învingătoare n'a ocupat vre'o capitală inamică.

Bătăliile date de ai noștri la Oituz, Mărești, Mărășești, s'au dat pentru onoarea armatelor române și a fost o suprasforțare a întreg poporului român, pentru a-și menține suveranitatea asupra restului de teritoriu al Moldovei. Succesul dela Tisa însă, pecetluște definitiv și d'apururi aspirațiile de veacuri ale poporului român.

Planul Ungurilor

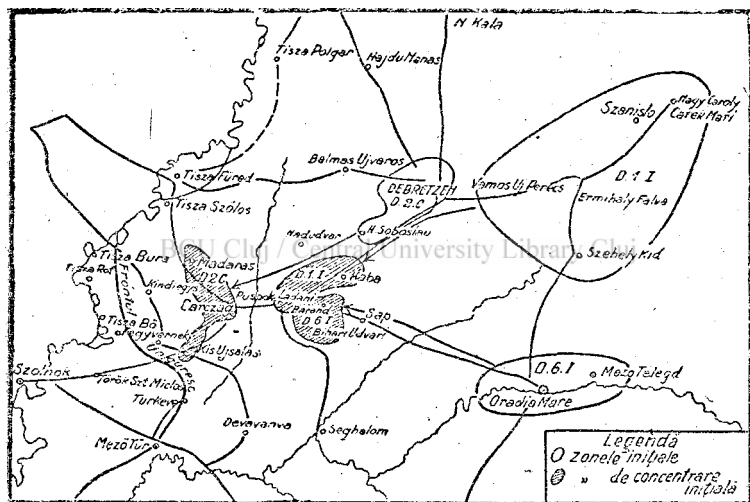
Disponând de 9 Divizii deja oțelite în luptele cu cehoslovacii, voiau cu 2 divizii să facă 2 atacuri secundare (de-

monstrative). Unul pe la Tokay și altul la Csongrad, iar cu grosul forțelor — 5 divizii — să dea atacul central dela Szolnok în direcția Oradea Mare. După ce trupele române vor fi respinse, să înainteze cu repeziciune pe valea Criș, repede, și de aci la Cluj și Tg.-Mureș. Totul era pregătit, împreună cu populația maghiară, să i-a armele în momentul când atacul centrului spre Oradea Mare ar reuși. Diviziile dela Tokay și Csongrad după ce vor respinge pe români de pe malul stâng al Tisei, să înainteze la N. prin valea Someș și

Dispozitivul trupelor grupului de manevră

în zilele de 20–22 Iulie 1919

a) Dispozitivul inițial. b) Dispozitivul de concentrare inițială.

Serv. Geografic al Armatei

la S. prin valea Mureșului, în Ardeal. Din cele 9 divizii Ungurii mai lăsase 2 în rezervă și anume una la Budapesta și alta la Szolnok. Aceste 2 divizii constituie rezerva și să țină în frâu elementele streine bolșevismului. Din desfășurarea evenimentelor s'a văzut că aceste 2 divizii n'aveau nevoie să înfrâne populația contra bolșevismului, deoarece întreaga națiune maghiară, luptă pentru salvarea fraților unguri din Ardeal și stânga Tisei de sub români. Deci era vorba de un război național maghiar. Bolșevismul era o formulă care să permită ridicarea maselor întregului popor maghiar. Astfel în ajunul luptelor, ofițerilor li s'au dat gradele la cari aveau

drepturi, care fuseseră luate spre a fi «tovarăși». În fața națiunii maghiare Bela Kun nu mai era privit ca bolșevic, ci ultima energie, era național, fapt contestat numai de câțiva aristocrați unguri feudali.

În rezumat forțele maghiare contra noastră erau 100 batalioane, 80 mitraliere, 70 baterii diferite calibre, 10 escadroane și 9 trenuri blindate, Comandamentul General la Gödölö, lângă Budapesta.

Inceperea luptelor: Inamicul pregătit i-a ofensiva la 17 Iulie cu bombardament puternic de artilerie, cu atac în 3 puncte: Tokay (Nord Szolnok (centru) și Csongrad (sud). Prin aceste atacuri inamicul își dă pe față intențiunea, tactica și strategia. La 20 Iulie inamicul trece Tisa în sectorul Tokay și stabilesc la Bakamaci un cap de pod. Trupele noastre în acest sector respinse pentru un moment, cu nou avânt legendar aruncă pe inamic în pozițiile de unde a plecat. Inamicul continuă însă atacul, dând lovitura contra Grupelor General Holban și Mihăescu, ce se găseau în acoperire pe Tisa. Trupele noastre de sub comanda celor doi generali, lasă pe inamic să înainteze încet spre Kisujzales și Mezö Tur, cu scopul ca să prindă în clește pe inamic și la momentul prielnic să dea lovitura mortală.

Comandantul român vede în această înaintare maghiară cu greșeli strategice însă-și pieirea trupelor dușmane, — căci înaintarea în loc să fie făcută cu unitățile în strânsă legătură pentru ajutor reciproc, ea se face cu înaintări *divergente* spre diferite localități putând astfel ușor să intre în foarfecele trupelor noastre. — Așa s'a și întâmplat.

Românii nu fugeau în debandade cum anunțau comunicatele maghiare, ci căutau poziție pentru trecerea sub sabia a diferitelor coloane dușmane.

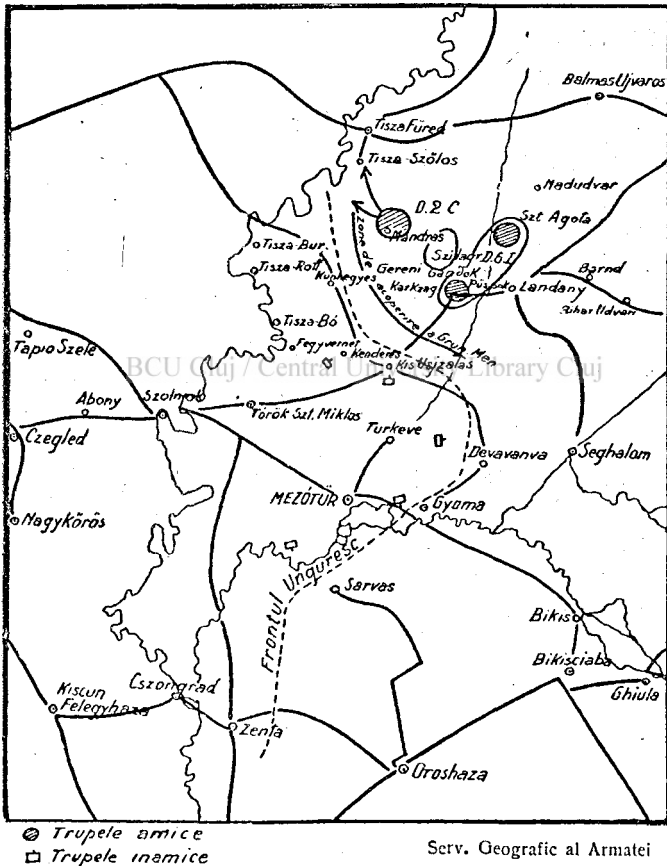
Operațiile grupului de manevră român.

24 Iulie 1919.

Comanda grupului de manevră i-se încredințează Generalului Moșoiu, care se găsea în funcția de guvernator al teritoriilor ocupate. Acest grup format de-trei divizii sub comanda Generalului Moșoiu avea: Divizia 2 a Cavalerie General Davidoglu Divizia I Inf. General Obojeanu, Divizia 6 Inf. General Olteanu. Inamicul înainta spre est iar cu alte trupe

trecuse Tisa la 22 Iulie la Tisa Füred și Tisa Röff. Grupul de manevră se deplasează spre V. spre a putea opera contra inamicului. Grupul de manevră mai avea la dispoziție detașamentul General Leca (Brig. 4 Roș. și D. 18) cu mi-

**Gruparea forțelor grupului de manevră
în noaptea zilei de 22—23 Iulie 1919 în vederea luptei dela 24 Iulie 1919**

siunea de a tăia retragerea inamicului spre Szolnok și a cădea în spatele și flancul dușmanului. Pentru isbândirea sigură a planului nostru se mai formează detașamentul Papp, care trebuie prin mișcări să țină locul pe inamic.

La 24 Iulie grupul de manevră începe operațiunile pe tot frontul. Astfel Div. General Obojeanu înaintează peste culturi, arături cu Regimentele 31, 18 și 17 Inf. în prima linie, iar la aripa dreaptă Reg. 17 Infanterie ia contact cu Divizia 6 dușmană. Ai noștri sunt dați puțin înapoi la aripa dreaptă. Aci moare comandantul Brigăzii Colonel Tomoroveanu pe când îmbărbăta trupa.— Reg. 17 Inf. intră în luptă, inamicul este respins și înlesnește intrarea Regimentului 18 Infanterie în Fegyvernek. Alte trupe române atacă pe inamic și îl respinge până la Kis Ujszallas, în acest timp detașamentul Papp și Leca hărțuie pe inamic din fața lor, pentru a nu putea manevra trupele contra diviziilor General Moșoiu.

Lupta se reia a doua zi cu acelaș avânt deși brigada 12 din această divizie a fost respinsă la Kis Ujszallas. Dimineața începe lupta cu furie pentru a se relua această localitate ce împiedică înaintarea Diviziei I. Inamicul a fost respins, fuge în dezordine și satul ocupat de ai noștrii. Alte trupe inamice ocupă Fegyvernek, și reușește a trece trupe pe malul celălalt al Tisei amenințând spatele Diviziei I. Regimentul 17 Infanterie izolat se luptă cu vitejie, aci moare vitejește Maior Strehăeanu comandant de Batalion. Trupe noi vin în ajutor. Regimentul 17 și 18 Infanterie dau mâna cu o brigadă română de roșiori venită în ajutor și gonesc pe inamic. Tot în acest timp operațiunile erau începute și la celelalte sectoare, pentru a paraliza orice încercare de ajutor între trupele inamice. Ai noștrii intră în Törökszentmiklos și Mező Tur, urmașii lui Atilla fug în dezordine speriați și se îndreaptă spre podul dela Szolnoc.

Românii îi urmăresc. Iar Ungurii au avut mare noroc că și-au aruncat în aer podul de fier de peste Tisa pentru a opri un moment avântul românilor. Acelaș dezastru pentru Unguri și în celelalte sectoare, Tokay și Csongrad.

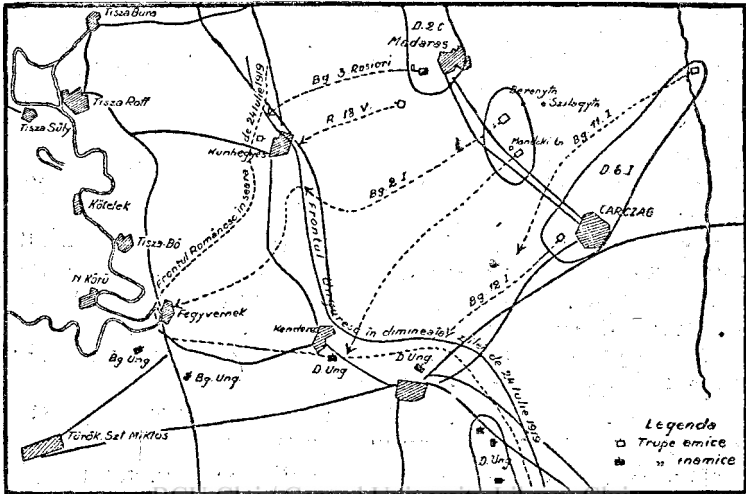
După 7 zile de luptă, la 26 Iulie, întreg malul stâng al Tisei se află sub stăpânirea trupelor române. Bătălia dela Tisa s'a sfârșit. Visul cel mare al poporului român a fost împlinit.

Generalul Moșoiu dă următorul ordin de zi No. 12 către trupe:

«Ofițeri, Subofițeri, Caporali și Soldați ai Grupului de manevră!

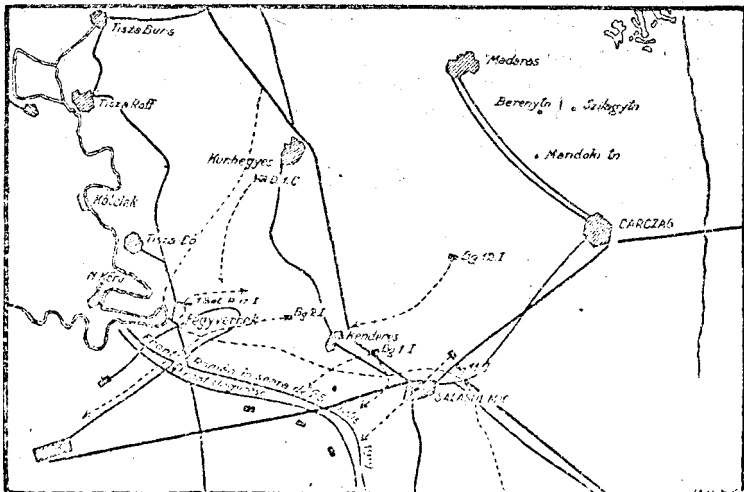
«Când armata bolșevică ungurească trecuse Tisa la Szolnok luând drumul către Oradea Mare, ocupând Kisuzsallas și

Acțiunea grupului de manevră în ziua de 24 Iulie 1919

Serv. Geografic al Armatei

Acțiunea grupului de manevră în ziua de 25 Iulie 1919

Serv. Geografic al Armatei

ajungând în apropiere de Gyoma, pe voi v'a ales Comandamentul Trupelor din Transilvania ca să înfrângeți îndrăzneala dușmanului secular, care în trufia lui oarbă credea că i s'a deschis drumul spre Ardeal.

«Increzător în vitejia voastră încercată, v'am îndreptat ca să atacați armata inamică în flanc și în spate, dispunând ca Divizia 6-a să-i țină calea și să o lovească la Kisujszallas, iar Divizia I de Infanterie și Divizia II de cavalerie s'o izbească pe stânga și în spatele ei înspre Kenderes și Fegyvernek.

«Așa s'a întâmplat: Ați executat ordinele mele într'un mod desăvârșit, învingând cu bărbăție și bravură toate piedicele ce v'au stat în cale. Nimic n'a putut să reziste minunatului vostru avânt.

«Divizia I-a de Infanterie cu o vitejie fără seamăn a izbit drept în flancul și în spatele armatei roșii.

«Divizia 6-a de Infanterie a atacat cu vigoare Kisujszallasul și a păzit stânga grupului de manevră.

«Divizia 2-a de cavalerie, susținută de Regimentul 18 vânători ardeleni, cu o bravură extraordinară a asigurat flancul drept și spatele grupului, respingând în mod sângeros atacurile inamicului ce trecuse Tisa la Abad Szalok-Tisza Bura, Tisza-Bő, iar cu brigada 3- de roșiori s'a aruncat vitejește la lupte pe jos, contra coloanei dușmane, care amenința dreapta noastră din direcția Fegyvernek.

«Atât de fulgerătoare a fost dată lovitura de toate forțele grupului, și în special de Divizia I-a de Infanterie, încât inamicul după 2 zile de luptă crâncenă, a început să se retragă în dezordine peste Tisa, considerând totul pierdut.

«Prin vitejia voastră, ostași ai grupului de manevră, ați contribuit puternic la deschiderea drumului spre Budapesta.

«Urmărit energic de voi dincolo de Tisa, inamicul trufaș, care ne atacase mișelește, s'a predat în mâinile trupelor noastre, împreună cu tot materialul de războiu.

«Ostași! Bătălia dela 24 și 25 Iulie constituie una din cele mai strălucite victorii ale armatei române. Kisujszallas, Fegyvernek și Kenderes, sunt nume cari vor fi scrise cu litere de aur în cartea neamului și vor trăi în amintirea poporului atâta timp cât va mai bate o inimă românească pe acest pământ.

«Camarazi! Voi ați văzut cu durere, că o parte din noi,

dintre cei mai viteji, au căzut pe câmpul de onoare înainte de a trece Tisa.

«Onoare lor, căci pilda de jertfă dată de ei formează mândria neamului nostru. Ei sunt străjerii de veci ce am lăsat pe Tisa ca mărturie, că armata română a trecut această apă atunci când hotarele naturale ale României mari au fost atinse de dușmani.

«Ostași! Mulțumesc din adâncul sufletului meu tuturor comandanților și soldaților, pentru vitejia și devotamentul cu care au luptat în memorabilele zile de 24 și 25 Iulie 1919.

«Mulțumesc în special celor trei comandanți de divizie, generalii Obogeanu, Olteanu și Davidoglu pentru bravura și destoinicia cu care au condus operațiunile unităților lor, dându-i ca exemplu de șefi luminați și patrioți cari au cooperat într'un mod admirabil pentru zdrobirea dușmanului.

«Ostași! În momentul când armata inamică s'a predat și biruința noastră a dat toate roadele, ne îndreptăm cu toți gândul către Marele nostru Rege și strigăm din adâncul inimei:

«Să Trăiască Majestatea Sa Regele!

«Să Trăiască Majestatea Sa Regina!

«Să Trăiască Familia Regală!

«Să Trăiască Șefii noștri, cari ne-au acordat toată încrederea pe care voi bravi ostași nu ați desmințit-o!

«Să Trăiască România Mare

Comandantul grupului de manevră,
General MOȘOIU

Urmărirea armatei Ungare și trecerea Tisei de către trupele noastre. — Planul român de operație

Trecerea Tisei se va executa la 20/30 Iulie, cu atac principal la Kiş Köre, Fegyvernek. Fixarea inamicului pe tot frontul Tisei prin bombardament general de artilerie.

În vederea acestui scop, trupele noastre se grupează astfel: Grupul General Moșoiu la Török, și Divizia I-a în fața Szolnokului.

Grupul General Dumitrescu, Divizia 7, la Madaras, împreună cu Divizia 2 cavalerie.

Grupul General Mihăescu cu Divizia 16 la Csap, Abad Solnok.

Divizia XVIII, General Papp, la gura Mureșului. Rezerva generală a trupelor la Kunegyes.

Aveam în rezumat 84.000 arme, 392 tunuri diferite calibre și 60 escadroane, trupe specialități etc.

Executarea atacului. General Holban trebuia primul să

M. S. Regina și General Moșoiu, asistând la trecerea Tisei de către trupele române (Kis Köre).

treacă Tisa în sectorul Tisabö-Fegyvernk și să facă cap de pod.

Grupul General Moșoiu să fixeze pe inamic în fața Solnokului și să treacă Tisa după General Holban, în același sector. Grupul General Dumitrescu trebuia să treacă Tisa pe la Kis Köre la 30/31 Iulie.

Comandantul român procedează cu deosebită înțelepciune și competență, Bătălia dela Tisa fiind decisivă în îndeplinirea milenară a aspirațiilor noastre naționale.

Astfel în sectorul General Holban (grupul de nord) după bombardamentul Div. 2, în noaptea de 29/30 Iulie la ora 2.30 Regimentul 9 trece Tisabö. Inamicul nu opune rezistență serioasă, după Div. II vânători trece și Divizia I și II vânători. Trupele noastre trec Tisa dar inamicul fugise cu așa iuteală încât nu se mai putea lua contact cu dușmanul. Deoarece isbânda completă nu se putea efectua decât cu distrugerea grosului de forță inamică, trupele deja trecute se răspândesc sub forma de evantail, lărgind capul de pod. În direcția Kis Köre la ora 3 p. m. trupele noastre trec Tisa întâmpinând puțină rezistență. Grupul General Moșoiu trece Tisa pe la Tisabö la 31 Iulie. M. M. L. L. Regele și Regina asistă la trecerea Div. II. Cav. de la Kis Köre.

Prezența familiei regale în mijlocul trupelor, la o luptă așa de sângeroasă și decisivă lasă în istoria popoarelor lumii civilizate exemplul unui sentiment de dragoste între Rege și popor și va mai pecetlui cu litere de aur câtă asemănare în aspirațiunile naționale a fost între dinastie și cel din urmă soldat român.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Spre Buda-Pesta

Înaintarea continuă iar flancurile trupelor noastre erau întărite cu flancgarde puternice, pentru a se evita atacuri de surprindere din partea inamicului.

În ziua de 4 August Grupul General Holban ocupă Buda-Pesta unde este numit guvernator.

Grupul General Moșoiu atinge Dunărea la Vest.

În acest timp trupe din grupul General Dumitrescu (Deșamentul General Davidoglu) taie retragerea unei divizii inamice, Divizia I care capitulează în regiunea Mișcolț iar alt grup de trupe (General Holban) înconjura alte 3 divizii inamice (3 5 și 7) cari se predă. În acest timp grupul General Moșoiu continuă înaintarea împreună cu grupul General Holban până la legătura cu cehoslovaci și Dunăre.

Trupele inamice zăpăcite de manevra și planurile inteligente ale Comandamentului Român precum și de rezistență fără seamăn a soldatului român, se predau cu 1235 ofițeri, peste 40.000 soldați, 348 tunuri diferite calibre, mitraliere etc. în total 6 divizii.

Și astfel soldatul român pecetluște cea din urmă pagină de glorie ducând vitejia străbună până la porțile Buda-Pestei.

Ai noștri odată intrați în capitala Ungariei, pe lângă dezarmarea trupelor, prăbușește regimul bolșevic, — Bela Kun cade dela putere, se restabilește viața dinaintea bolșevismului, garantarea pentru cetățeni, avutul, viața, cinstea etc. ca și la noi în țară.

În acest scop populația primește următoarea proclamație :

PROCLAMAȚIE

«Se aduce la cunoștința populației următoarele :

1. Armata română nu face război contra locuitorilor, ci armatei care a atacat-o.

2. Soldatul român garantează liniștea, avutul și viața cetățenilor.

3. Toți locuitorii sunt obligați să păstreze ordinea și să respecte legile țării, precum și ordonanțele ce se vor da.

4. Viața în orașe își va urma cursul normal, circulația fiind permisă până la ora 21, dela această dată toate localurile vor fi închise.

5. Se interzice întrunirile și circulația în grupuri mai mari de 3 persoane.

6. Locuitorii cari vor instiga contra ordinei sau vor aduce prin glas, prin scris, sau prin gest prejudicii trupelor românești vor fi pedepsiți conform legilor războiului.

Comandantul Trupelor din Transilvania
General MĂRDĂRESCU

Șef de Stat Major
General PANAITESCU

Budapesta, 5 August 1919.

Comandantul trupelor învingătoare, General Mărdărescu raportează victoria M. S. Regelui, dând și un ordin de mulțumire trupelor victorioase, iar M. S. Regele pentru măiestria cu care a condus operațiile îl decorează cu ordinul militar «Mihai Viteazul» Cl. II.

Majestății Sale Regelui

Am onoare a raporta că eri 4 August orele 8 trupele au ocupat Budapesta fără rezistență.

După luarea măsurilor de menținerea ordinii, am trecut în revistă și am primit defilarea trupelor. (O brigadă din divizia I Vânători, un Divizion a 3 baterii, și un Divizion din Brigada 4 de Roșiori) pe Andrásstrasse. Guvernator al Budapestei l'am numit pe Generalul Holban.

Populația a primit trupele noastre în mod simpatice.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărți consultate:

1. *Campania pentru desrobirea Ardealului și ocuparea Buda-Pestei (1918—1920)* de General G. Mărdărescu.
2. *România în războiul lumii*, de I. Rusu Abrudeanu.
3. *Jurnale etc.*

T A B L O U

DE

OFITERII DECORAȚI CU ORDINUL „COROANA ROMÂNIEI” CU SPADE, ÎN LUPTELE CU MAGHIARII DIN ANUL 1919.

1. *Sub-lt. Groperi Petre*, din Reg. 15 Infanterie, decorat cu Ordinul «Coroana României» cu spade în gradul de cavalier cu V. M. prin I. D. No. 4870 din 18 Noembrie 1919, pentru bravura și energia cu care a comandat plutonul în luptele din Aprilie 1919, când s'a distins la Sylagy Samulyo precum și la Tisa-Füred, unde ducându-se numai cu 5 luptători în flancul tranșeului inamic a capturat o mitralieră și patru prizonieri.

2. *Căpitanul Georgescu P. Nicolae*, din Reg. 16 Obuziere decorat cu Ordinul «Coroana României» cu spade în gradul de ofițer, cu V. M. prin I. D. No. 5179 din 6 Decembrie 1919, pentru bravura și destoinicia cu care a condus tirul bateriei ce comanda în luptele cu maghiarii, dela Ciucea, la 16—17 Aprilie 1919 reducând la tăcere artileria inamică, scoțându-i din serviciu trei tunuri și contribuind astfel la respingerea lor și ocuparea obiectivelor.

3. *Locot. Stăneșcu I. Ioan*, din Reg. 10 Vânători, decorat cu Ordinul «Coroana României» în gradul de ofițer, cu V. M. prin Înaltul Decret No. 3630 din 26 August 1919 pentru bravura și destoinicia cu care și-a comandat compania la atacul dela Csucs Cota 305, când străpungând frontul inamic a căzut în spatele inamicului, cauzându-i pierderi mari, în ziua de 16 Aprilie 1919.

4. *Căpitan Râmnicăeanu Mihail*, din Reg. 4 Roșiori «Regina Maria» decorat cu Ordinul «Coroana României» cu spade în gradul de ofițer cu panglică de V. M. prin I. D. No. 230 din 17 Ianuarie 1920, pentru bravura și destoinicia cu care și-a condus escadronul în luptele cu maghiarii, dela

Gyortelek, Nagy-Doboş, Yasarhey în Aprilie 1919. S'a distins în special în lupta dela Gyortelek la 20 Aprilie, când a respins cu mari pierderi atacurile înverşunate ale inamicului mult superior în număr.

5) *Căpitan Onojescu Er. Vasile*, din Regimentul de Pontonieri, decorat cu Ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de ofiţer cu panglică de V. M. prin I. D. No. 252 din 28 Ianuarie 1920, pentru bravura şi destoinicia cu care a condus trecerea peste Tisa cu bărcile, a trei batalioane infanterie precum şi construirea podului dela Kis-Köre, sub focul mitralierelor inamice în Iulie 1919.

6) *Căpitan Pastia Alexandru*, din Regimentul 14 Infanterie, decorat cu Ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de ofiţer cu panglică de V. M. prin I. D. 1140 din 15 Martie 1920, pentru bravura şi destoinicia cu care şi-a condus compania de mitraliere în luptele cu maghiarii dela Tisa în Iulie 1919. Prin tirul precis al pieselor sale a susţinut înaintarea valurilor noastre de asalt, contribuind la respingerea cu pierderi a inamicului.

7) *Sublocotenentul Gheţaru Nicolae*, din Regimentul 5 vânători, decorat cu Ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de ofiţer cu panglică de V. M. prin I. D. No. 1155 din 18 Martie 1920, pentru bravura şi devotamentul cu care a executat recunoaşterea ce i s'a încredinţat şi a condus plutonul ce-l comanda în luptele cu maghiarii dela Tisa-Szentes în Iulie 1919. Imbărbătând trupa la asalt a împins cu avânt primul val la atac, ocupând cel dintâi podul de fer de peste Tisa menţinut de vrăjmaş, care la pus pe fugă în debandadă.

TABLOU

DE

GRADELE INFERIOARE DECORAȚI CU MEDALIA „VIRTUTEA MILITARĂ” DE RĂZBOIU, ÎN LUPTELE CU MAGHIARII DIN ANUL 1919

1. *Plutonierul Pleșa Nicolae*, din Reg. 5 Vânători, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» cl. II-a prin I. D. No. 1010 din 10 Martie 1920, pentru vitejia și avântul cu care a executat și intrat din proprie inițiativă pe linia trăgătorilor deși era lăsat la trenul de luptă în luptele cu maghiarii dela Tisa-Szentes, în Iulie 1919. A înaintat cu primul cal la asalt și repezindu-se la capul podului de fer, asupra unei mitraliere inamice, ce trăgea în liniile noastre la atac, a ucis servantul inamic surprins la post și îndreptând mitraliera capturată asupra vrăjmașului, a deschis foc asupra lui, susținând astfel înaintarea companiei sale.

2. *Sergentul Ponea Ion*, din Reg. Vânători de Munte, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» cl. II-a prin I. D. No. 5216 din 13 Decembrie 1919, pentru vitejia și avântul cu care și-a mântuit mitraliera în lupta cu maghiarii dela Koba la 16 Aprilie 1919. A pornit de 3 ori la atac și a reușit a ajunge la 60 metri de tranșeele inamice, unde deși încadrat de focul mitralierelor și artileriei inamice, a deschis un foc puternic asupra vrăjmașului silindu-l să înceapă retragerea. În timpul celui de al 3-lea atac fiind rănit a refuzat să se evacueze.

3. *Caporalul Cărare Ioan*, din regimentul Vânători de Munte, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» cl. II-a prin I. D. No. 5216 din 13 Decembrie 1919, pentru vitejia și avântul care a mântuit mitraliera în lupta cu maghiarii dela Koba la 16 Aprilie 1919. A pornit în două rânduri la atac cu mitraliera, iar la al doilea atac deși a fost încadrat cu

foc violent al mitralierelor vrăjmașe, despachetând piesa cu un sânge rece și a deschis un foc viu asupra inamicului continuând a trage cu folos până când cade rănit la postul său.

4. *Sergentul Lungu Gheorghe*, din Regimentul 24 Infanterie, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» cl. II-a prin I. D. No. 473 din 11 Februarie 1920, pentru vitejia și avântul cu care și-a îndeplinit însărcinarea ce i s'a încredințat în luptele cu maghiarii de pe Dealul Bendrei în Aprilie 1919. S'a oferit de bună voe a conduce patrula în spatele poziției inamice, unde a provocat panica punând pe inamic în derută.

5. *Plutonierul Major Cottea Dumitru*, din Reg. 10 Infanterie, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» de războiu cl. I-a prin I. D. No. 1264, din 15 Martie 1920, pentru vitejia și avântul cu care s'a distins în luptele dela Poiana Mărului și Tohanul Nou din Septembrie 1916, unde deși se afla rănit la postul de prim ajutor a strâns trupa din jurul său și a respins patrulele inamice armate cu mitraliere, care atacând postul de prim ajutor, precum și în lupta de pe Dealul Măguța (Câmpu-Lung) la 14 Octombrie 1916 când intervenind din proprie inițiativă cu plutonul ce-l comanda în flancul inamicului îl respinge cu mari pierderi, capturându-i 40 prizonieri și material de războiu.

6. *Soldatul Bârgăoniță Ion*, din Reg. 4 Vânători, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» cl. II-a prin I. D. No. 1264 din 25 Martie 1920, pentru vitejia și avântul cu care s'a distins în luptele cu maghiarii dela Giyoma-Mozotour, în Iulie 1919. S'a repezit în timpul atacului asupra unei mitraliere inamice ce trăgea în valurile noastre și împușcând pe ochitorul vrăjmaș, a pus mâna pe mitralieră, pe care îndreptând-o asupra dușmanului, a deschis focul asupra lui, producându-i pierderi și forțându-l să se retragă în debandadă.

7. *Sergentul Zerbes Mihăilă*, din Reg. 80 Infanterie, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» de război cl. II-a, prin I. D. No. 1450 din 2 Aprilie 1920, pentru vitejia și avântul cu care și-a condus secția de mitraliere în luptele cu maghiarii dela Gura Crișului în Iulie 1919. S'a distins în mod deosebit la atacurile din ziua de 21 Iulie 1919, dela Cureza și dela cota 89, când trăgând personal cu o mitralieră, a secerat rândurile inamice contribuind la respingerea vrăjmașului și punerea lui pe fugă.

8. *Sergentul Văduva Grigore*, din Reg. 1 Artilerie, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» de războiu cl. II-a prin I. D. No. 1535 din 8 Aprilie 1920, pentru vitejia și avântul cu care s'a distins ca observator în liniile infanteriei în luptele cu maghiarii din Iulie 1919. În ziua de 25 Iulie fiind în post pe acoperișul unei case și liniile infanteriei retrăgându-se pe o nouă poziție înapoi, a rămas la postul său, indicând tragerea bateriilor noastre, care printr'un tir de baraj precis, a zdrobit valurile de asalt ale inamicului, forțându-l să se retragă în dezordine cu mari pierderi.

9. *Caporalul Ileni Domițian*, din Reg. 1 Călărași, decorat cu Medalia «Virtutea Militară» de războiu cl. II-a, prin I. D. No. 1645 din 20 Aprilie 1920, pentru vitejia și avântul cu care s'a distins în luptele cu maghiarii de pe Tisa în Iulie 1919. Prin tirul precis al mitralierei ce servea a scufundat o barcă în care se afla comandantul trupei vrăjmașe, iar în ziua de 24 Iulie 1919, capturând două mitraliere dela inamic le-a pus în bătae contra liniilor dușmane, contribuind astfel la înfrângerea vrăjmașului.

10. *Caporalul Topsă Dumitru*, din Reg. 11 Artilerie decorat cu Medalia «Virtutea Militară» de războiu cl. II-a prin I. D. No. 2210 din 13 Mai 1920, pentru vitejia și avântul cu care s'a distins ca observator în liniile infanteriei în luptele cu maghiarii la Besenzög și Rekas în Iulie—August 1919. Din proprie inițiativă a trecut în linia infanteriei pătrunzând în localitățile ocupate de inamic și păstrându-și legătura telefonică, a dirijat tragerea bateriei prin informațiile precise ce a procurat. S'a distins de asemenea ca șef de patrule în luptele dela Török-Szt. Mikloș în Mai 1919, aducând știri precise și utile asupra forțelor și mișcărilor inamicului.

DE ACELAȘ AUTOR :

1. Pentru Armată și Neamul Românesc, *Locot. Gh. și Virgil Arifeanu* (epuizat).
2. Cercetașii României, *conferință* (epuizat).
3. *Cartea Românului* (epuizat).
4. Socialism, Bolșevism, Falimentul Bolșevismului.
5. Inmormântarea Eroului Necunoscut. *Note și Insemnări*, Lt.-col. D. Ionescu-M. Ș. Maiorescu, Virgil Arifeanu.
6. România în Războiul Lumii.

SUB TIPAR :

Nu pierdeți credința în D-zeu, de Arh. I. Scriban și Maior V. Arifeanu.